

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΓΟΝΖΑΛΕΣ

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΣΤΡΑΤΑΡΧΟΥ

Ἱστορικὸν μυθιστόρημα

[Συνέχεια]

Ἡ θύρα τοῦ ναοῦ ἠνεώχθη καὶ τρεῖς ἔνοπλοι ἐφάνησαν ἄνωθεν τῆς κλίμακος. Ἡ κόμησσα διέταξεν αὐτοὺς νὰ κατέλθωσι καὶ νὰ συλλάβωσι τοὺς ἐν τῇ κρύπτῃ εὐρισκομένους. Ὁ ἀρχιτρίκλινος ἠτοιμάζετο νὰ ὑπακούσῃ, ὅτε ὁ Μουσερόν ἀνέκραξεν αὐτῷ :

— Πρόσεξε, φίλε μου Βερνάρ, ἡ κλίμαξ θὰ καταρρεύσῃ. Κύριε Διδιέ, φύγετε!

Ὁ Διδιέ ἤρπασε τὴν χεῖρα τῆς Κλοτίλδης καὶ ἔσυρεν αὐτὴν πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ νάνου ὑποδειχθεῖσαν ρωγμὴν.

— Φύγετε! μὴ χάνετε καιρὸν! ἐκραύγαζεν ὁ νάνος.

— Ἀλλὰ σύ, Μουσερόν, εἶπεν ἡ Σεβρέτη ἀναποφάσιτος.

— Μὴ ἀνησυχεῖτε δι' ἐμέ, θὰ ἀνταμωθῶμεν μετ' ὀλίγον, ἂν θέλῃ ὁ Θεός.

Καὶ ὁ ἐπάρατος νάνος ἀσθμαίνων συνεπλήρωσε διὰ μικρᾶς σιδηρᾶς ράβδου τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς καταρτίψας τὸ ξύλινον στήριγμα τῆς κλίμακος, ἧτις πάραυτα κατέρρευσε μετὰ φοβεροῦ κρότου. Ἄβυσσος ἠνεώχθη τότε μεταξὺ τῆς κομῆσσης καὶ τῶν θεραπόντων τῆς διατελούντων ἐν ἀπεριγράπτῳ τρόμῳ. Νέφος κοριοτοῦ ἐκάλυψε τὸν Μουσερόν καθ' ἣν ὁμῶς στιγμὴν ἡ ἀδελφὴ καὶ οἱ φίλοι του ἐνόμιζον αὐτὸν ἀπωλεσθέντα, εἶδον αὐτὸν σῶον καὶ ἀβλαβῆ ἐξερχόμενον τῶν ἑρειπίων θριαμβεύοντα.

Ἡκολούθησεν εἶτα τὴν Σεβρέτην, ἧτις μετὰ τοῦ Διδιέ καὶ τῆς Κλοτίλδης ἔφευγε διὰ τοῦ σχίσματος τοῦ τοίχου.

Ὁ ἀρχιτρίκλινος καὶ οἱ βοηθοὶ αὐτοῦ ἕσταντο ἀκίνητοι ὡσεὶ κεραυνόπληκτοι. Ἡ κόμησσα ἀναρριχηθεῖσα ἀπὸ τοῦ διαζώματος ἠκολούθει διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τοὺς φυγάδας ἀψηφούσα πάντα κίνδυνον.

— Βερνάρ! ἐκραύγαζε, μὴ φροντίζεις δι' ἐμέ, ἀλλὰ καταδιώξον αὐτοὺς τοὺς ἀθλίους, οἱ ὅποιοι μᾶς ἐνέπαιξαν· πρέπει ὅπως δῆποτε νὰ τοὺς συλλάβῃς.

— Κυρία! ὑπέλαβεν ὁ ἀρχιτρίκλινος ἀμνηχανῶν, δὲν δυνάμεθα νὰ σᾶς ἐγκαταλείψωμεν διατελοῦσαν ἐν κινδύνῳ. Τί θὰ ἔλεγεν ὁ κύριος κόμης;

— Τι μὲ μέλλει διὰ τὴν ζωὴν μου, Βερνάρ! ὑπάκουσον σοὶ λέγω, δὲν θέλω νὰ φύγωσιν!

Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἀπήστραπτον ἐκ τῆς ὀργῆς καὶ τοῦ πείσματος.

— Εἶμαι ἰσχυρά! ἔχω θάρρος! δύναμαι νὰ μείνω ἐδῶ, ἐνόσφ' σὺ θὰ τοὺς καταδιώκῃς!

Ὁ ἀρχιτρίκλινος δὲν ἤκουεν αὐτὴν, ἐφοβεῖτο τὴν ὀργὴν τοῦ κυρίου δὲ Μονσενῦ καὶ ἤθελε πρὸ παντός νὰ σώσῃ τὴν κυρίαν του. Ὡλισθησε λοιπὸν διὰ τοῦ διαζώμα-

τος, ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἵνα μὴ ζαλισθῇ καὶ τέλος ἐπλησίασε τὴν Ἀρτέμιδα, ἣν ἠθέλησε νὰ ἐναγκαλισθῇ ὅπως τὴν σώσῃ.

Ἐκείνη ἀπώθησεν αὐτὸν καὶ διὰ τρεμύσεως ἐκ τῆς ὀργῆς φωνῆς τῇ εἶπεν :

— Μὲ προδίδεις καὶ σύ, Βερνάρ; Δὲν πρόκειται περὶ ἐμοῦ! Φθάσε τὸν Διδιέ καὶ τὴν αἰρετικὴν ἐκείνην· φέρε τοὺς εἰς τὸν ναόν, τὸ θέλω! ἀκούεις;

— Ἀλλὰ, κυρία, εἶμαι μόνος καὶ ἀνίσχυρος διὰ νὰ παλαίσω ἐναντίον τοῦ κυρίου Διδιέ. Ὁ Οὐρβαῖν καὶ ὁ Ὀνώριος δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κατέλθωσιν. Ἦδη ὁ ἀνεψιός σας διήλθε τὴν ρωγμὴν. Ἄλλως τε τὸ διαζώμα ὀλονεν κλονίζεται καὶ θὰ πέσωμεν εἰς τὸ κενόν.

Δύο ἄλλοι λίθοι κατέρρευσαν.

— Πυροβόλησον ἐναντίον αὐτῶν! πυροβόλησον κατὰ τοῦ καταχθονίου ἐκείνου νάνου! ἀνέκραξεν ἡ Ἀρτεμις. Οὐρβαῖν, Ὀνώριε, ἂν φθάσετε τὸν Διδιέ, ἂν τον φέρετε ἐδῶ, σᾶς δίδω ἑκατὸν χρυσᾶ νομίσματα!

Οἱ δύο θεράποντες ἠτένισαν ἀλλήλους· ἀλλ' ἡ ἄβυσσος ἔχαινε ἐνώπιον αὐτῶν καὶ δὲν ἐκινήθησαν. Αἱ δάδες αὐτῶν ἔρριπτον ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐκείνης ἀπαίσιον φῶς.

— Ἐκατὸν χρυσᾶ νομίσματα εἰς ἕκαστον! ἐπανελάβην ἡ Ἀρτεμις· ἕκατὸν χρυσᾶ νομίσματα δι' ἕκαστον φυγάδα, τὸν ὁποῖον θὰ μοὶ φέρετε! Ὡ! οἱ ἄνδρες! οἱ ἀχρεῖοι!

Ὁ ἀρχιτρίκλινος, πιστεύων ὅτι ἡ κυρία του παρεφρόνει, ἐπειρᾶτο εἰς μάτην ν' ἀποσπάσῃ αὐτὴν τοῦ κινδύνου.

Ἐκείνη ἐπάλαψε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχουσα πάντοτε ἐστραμμένους πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῶν φυγάδων. Αἴφνης αἱ αἰμάσσουσαι χεῖρες τῆς ἀφήκαν τὸ διαζώμα καὶ ἐρρίφθη εἰς τὸ κενόν. Ἀφῆκε φοβερὰν κραυγὴν στρεφομένη πρὸς τὰ ὀπίσω.

Μόλις ὁ κύρ Βερνάρ ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ αὐτὴν ἀπὸ τῆς ὀσφύος καὶ νὰ τὴν φέρῃ εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς κλίμακος μετὰ πολλοῦ κόπου.

Ἡ κυρία Ἀρτεμις μετηνέχθη λιπόθυμος εἰς τὸ δωμάτιόν της, ἐνῶ ὁ ἀνεψιός της ἀπεμακρύνετο ταχέως τοῦ πύργου μετὰ τῆς Κλοτίλδης καὶ τῶν νάνων. Ἡ τόλμη τοῦ Μουσερόν τοσοῦτον εἶχεν ἐκπλήξῃ τὸν Οὐρβαῖν καὶ Ὀνώριον Περού, ὥστε ἔλεγον τὴν ἐπιούσαν εἰς τοὺς συντρόφους αὐτῶν ὅτι εἶδον τὸν διάβολον.

ΙΑ'

Βωδοῖνοι καὶ Οὐγονότοι.

Τὸ παλαιὸν κοιμητήριον τοῦ Μᾶς δὲ Καρίγκ, κείμενον περὶ ξασῶν καὶ λόφων, ἐξετείνεται παρὰ τὴν ἄκραν ρεύματος, τοῦ ὁποίου ἡ ξηρὰ κοίτη ἀπετέλει κινδυνώδη ἀτραπὸν ὀπίσθεν τῶν βράχων τοῦ Ἀπρεμόν. Βορειοδυτικῶς μελαναὶ λάρικες, ὑψηλαὶ καστανάει καὶ προαιώνιοι δρῦς ἀπετέλουν οἰνοεῖ σκοτεινὸν παραπέτασμα. Ἀλλὰ τὰ δάση ταῦτα, τὰ ἀπαίσια καὶ ἄγρια, διεσχίζοντο ὑπὸ ἐλικοειδοῦς ποταμοῦ, στενοῦ, ὀλίγον βαθέως, ὅστις ἔρ-

ρει κύκλῳ τοῦ ἠρειπωμένου τοίχου τοῦ κοιμητηρίου, χεόμενος εἰς ἀπόκρημον φάραγγα.

Τινὲς μέλανες σταυροί, ἐπὶ ὑψωμένης γῆς προσηλωμένοι, καὶ τινες ἐπιτύμβιοι πλάκες ἐδήλουν τῷ διαβάτῃ τὸν ἔρημον ἐκεῖνον τόπον τῶν νεκρῶν, ὃν σπανίως ἐπεσκέπτοντο ζῶντες.

Ἐκεῖ οἱ Βωδοῖνοι καὶ οἱ Οὐγονότοι, οἱ διαφυγόντες τὴν σφαγὴν τοῦ πύργου τοῦ Μογγλά, εἶχον καταφύγει ἀπὸ τῆς προτεταίας ἔχοντας ὡς ὄδηγόν κάτοικόν τινα τοῦ μέρους ἐκείνου.

Οἱ δυστυχεῖς, ἀφοῦ εἶδον ἀρπαζόμενα τὰ ποιμνία των, δημομένους, τοὺς σιτοβολῶνας των καὶ τὰ χωρία αὐτῶν πυροποληθέντα, ἔμαθον τὸ μαρτύριον τῶν ἀδελφῶν καὶ τῶν συζύγων αὐτῶν καταδικασθειῶν εἰς τὴν μάστιγα καὶ τὴν ἀγχόνην. Τὰ τέκνα των εἶχον ληφθῆ ὡς ὄμηροι, αὐτοὶ δὲ μόνον εἰς τὴν φυγὴν ὤφειλον τὴν σωτηρίαν αὐτῶν.

Τὴν ἐπιούσαν τῆς ἀφίξεως τοῦ βασιλέως εἰς τὸν πύργον τοῦ Μονσενῦ, μελανὰ νέφη ἐκάλυπον τὸν ὄριζοντα. Οἱ Βωδοῖνοι, ἐξηντηλημένοι ἐκ τοῦ καμάτου μακρᾶς ἀνὰ τὰ ὄρη πρείας καὶ βασιζόμενοι ἐπὶ τοῦ σκότους, ὅπερ μετ' ὀλίγον θὰ ἐκάλυπτεν αὐτοὺς, ἐτοποθέτησαν φρουροὺς εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ κοιμητηρίου καὶ ἠτοιμάζοντο ν' ἀναπαυθῶσιν.

Εἰς τούτων, ὁ Ἀβδίας Μορέλ, ὅστις εἶχε προχωρήσει κατοπεύων εἰς τὸ δάσος, εἶδεν αἴφνης ὁμάδα ἀποτελουμένην ἐκ τεσσάρων ἀτόμων ἐξηντηλημένων ἐκ τῆς κοπώσεως.

ἠτοιμάζετο ν' ἀναγγεῖλῃ τοῦτο τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, ὅτε εἰς νεανίας ἐκ τῆς ὁμάδος ἐκείνης ἦλθε πρὸς αὐτὸν λέγων θαρραλέως :

— Ἐχθρὸς ἢ φίλος, σὲ παρακαλῶ νὰ μᾶς δείξῃς τὴν ὁδὸν τῆς Σαβοῦας, διότι περιεπλανήθημεν.

Ὁ Ἀβδίας ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν καὶ ὑπέλαβε σοβαρῶς :

— Δὲν εἶμαι ἐντόπιος, σύντροφε· ἀκολουθήσατέ με ὁμῶς καὶ θὰ σᾶς ὀδηγήσω εἰς τὸν ποιμένα, ὅστις θὰ σᾶς πληροφορήσῃ ὅ, τι ἐπιθυμεῖτε.

Ἀπατηθεὶς ἐκ τῶν μυστηριωδῶν ἐκείνων λόγων, ὧν δὲν ἠνόησε τὴν ἔννοιαν, ὁ Διδιέ, — διότι οὗτος ἦτο — ἔνευσε διὰ τῆς χειρὸς τῇ Κλοτίλδῃ καὶ τοῖς νάνοις νὰ προχωρήσωσι, καὶ διηυθύνθη ἐκεῖ ἔνθα ὠδήγει αὐτὸν ὁ Ἀβδίας.

Οἱ Βωδοῖνοι καὶ οἱ Οὐγονότοι ἔβλεπον αὐτοὺς διερχομένους, χωρὶς νὰ δεικνύωσιν οὐδὲ περιέργειαν, οὐδὲ φόβον. Οἱ πλεῖστοι τούτων ἐδέοντο γονυπετεῖς ἐπὶ τῶν τάρων ἢ ἐν τῇ χλόῃ· τινὲς ἔτρωγον, ἄλλοι δέ, ρωμαλεότεροι, ἠκόνιζον τὰ δρέπανα καὶ τὰς λόγχας αὐτῶν. Ὁ Διδιέ ἐξεπλήσσετο βλέπων τὸ σιωπηλὸν ἐκεῖνο πλῆθος συνηγμένων εἰς τὸν παραδόξον ἐκεῖνον τόπον, μετενόει δὲ ὅτι ἔφερε ἐκεῖ τὴν Κλοτίλδην καὶ τοὺς νάνους. Ἀλλ' ἂν οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἔτρεμον σύσσωμοι, ἢ νεκρὰ κόρη ἐβάδιζε σταθερῶς, χωρὶς οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἀνησυχίαν ἢ φόβον νὰ δεικνύῃ.

Ὁ Ἀβδίας ἔστη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κοιμητηρίου, ἐνώπιον τάφου σκιαζομένου ὑπὸ κυπαρίσσου. Ἀνὴρ ὑψηλοῦ ἀναστήματος φέρων πεπαλαιωμένον μέλαν ἔνδυμα ἔστη-ρίζετο ἐπὶ μακροῦ τρικράνου βλέπων τὸν τάφον σύννου.

— Φίλε, εἶπεν ὁ Διδιὲ τῷ Ἀβδίᾳ, αὐτὸς εἶναι ὁ ποιμὴν τοῦ ποιμνίου σας ;

— Ναί, ἀπήντησεν ὁ Οὐγονότος, εἶναι ὁ προφήτης ἡμῶν, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Βωδοίων Ἐφραὶμ Λεβλάν, ὁ ἠρωϊκὸς βοσκός, ὅστις ἀντέστη εἰς τὸν διωγμὸν καὶ ἐνεπνεύσε θάρρος εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀσθενεστέρων καὶ δειλοτέρων.

— Δύναμαι νὰ τῷ ὀμιλήσω ; ἠρώτησεν ὁ Διδιὲ βλέπων περιέργως τὸν διάσημον Βωδοῖνον.

— Περιμείνατε νὰ σας ὀμιλήσῃ ὁ Ἐφραὶμ, εἶπεν ὁ Ἀβδίας. Δὲν βλέπετε ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα κατῆλθεν ἐπ' αὐτοῦ ; Μὴ ταράσσετε τὴν ἐμπνευσίν του.

Ὁ Ἐφραὶμ δὲν ἀνήγειρε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐφαίνετο διατελῶν ἐν ἐκστάσει. Ἦν ἀνὴρ νευρώδης καὶ ρωμαλέος, μετ' ὄψιν ἡλιοκαῆ καὶ ἀγρίαν εἶχε μεγάλους ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ βλέμμα διάπυρον ἢ κόμη του ἦν μακρὰ, καὶ ὀλίγον ξανθὴ. Ἐν τούτοις ἦν ἡμερος ὡς ἀρνίον, σοβαρὸς, σιωπηλός, βραχύλογος καὶ πλήρους θελήσεως καὶ ἀκαταμαχῆτου τόλμης.

Ὁ Διδιὲ ἤρξατο ἀνυπομονῶν καὶ μετ' ἐκείνου διὰ δυσπερίστατον ὁδὸν αὐτοῦ, ἠτοιμάζετο νὰ σὺρῃ τὸν βοσκὸν ἀπὸ τῆς χειρὶδος, ὅτε οὗτος ἐφάνη ἀνασκιρτήσας. Ἀπέμαξε τὸν ἐπὶ τοῦ μετώπου του ρέοντα ἰδρώτα καὶ ἠτένισε δι' ἀβεβαίου βλέμματος τὸν νεανίαν.

— Τίς εἶσαι, φίλε μου; ἠρώτησεν αὐτόν.

— Εὐγενής, περιπεσὼν εἰς τὸ μῖσος κυρίου τῆς αὐλῆς, ἰσχυροῦ καὶ εὐνοουμένου. Ἐν τούτοις ζητῶ παρ' ὑμῶν ἄστυλον ἢ διάβασι.

Ὁ Ἐφραὶμ ἔθηκε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὄμου τοῦ Διδιέ.

— Ὅλοι οἱ καταδικωμένοι εἶναι ἀδελφοί, φίλε μου. Δὲν θέλω νὰ μάθω τὸ ὄνομα τοῦ ἐχθροῦ σου. ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ μερισθῆς τὸ καταφύγιόν μας. Μὴ δυσχεροποιήσῃς ὅμως ἀν' φυλάσσεσθε μέχρι τῆς ἡμέρας· τὸ ἀπαιτεῖ ἡ ἀσφάλεια τοῦ ποιμνίου, διότι εἰς ἕκαστον βῆμα ἀπειλούμεθα ὑπὸ προδοτῶν καὶ κατασκόπων. Ἐχω ὑπὸ τὴν φύλαξίν μου χριστιανικὰς ψυχὰς καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα μετ' ἐμένας νὰ δυσπιστῶ. Ἀβδία, ἐπίστρεψε εἰς τὴν θέσιν σου.

Ἡ ὁδηγὸς ὑπήκουσεν. Κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην ἤδετα φωνὴ ἐψιθύρισεν :

— Ἐφραὶμ Λεβλάν, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα σας διέταξε νὰ δυσπιστήτε πρὸς ἐμέ ;

Ὁ Ἐφραὶμ ἠτένισε τὴν νεανίδα ἐκπληκτος· εἶχεν αὐτὴν ἀνασῦρει τὸν πέπλον της καὶ ἐμειδία. Ἀλλὰ τὰ χεῖλη αὐτοῦ ἐγένοντο λευκὰ καὶ ἐψιθύρισεν ἐναγωνίως :

— Ἡ Κλοτίλδη ζῶσα ! εἶσαι σύ, τέκνον μου ; δὲν εἶναι τὸ φάσμα σου ;

Καὶ δάκρυα ἔρρευσαν ἐπὶ τῶν παρειῶν του. Μεθ' ὃ ἀνέλαβε τὴν ψυχρα-

1. Ὅρα εἰκόνα φύλλου 476.

μίαν του καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν ἀδελφόν του εἶπεν :

— Ἄς εὐχαριστήσωμεν τὸν Κύριον ! Σπεύσατε ὅλοι. Ἡ θυγάτηρ τῆς ἀδελφῆς σας, τῆς εὐσεβοῦς Σάρας Δελόρμ ἐπανευρέθη !

Οἱ Βωδοῖνοι ἐπλησίασαν· πάντες σχεδὸν εἶχον εἰρηνικὴν καὶ γλυκεῖαν φυσιογνωμίαν, καίτοι ρυτίδες καὶ εἰς τοὺς νεωτέρους ἔτι ἐδείκνυον τοὺς καμάτους καὶ τοὺς κινδύνους, οὓς ὑφίσταντο.

Ὁ Ἐφραὶμ τότε ἀπήγγειλε χαμηλοφώνως ὡδὰς ψαλμοῦ ἐφαρμοζομένου εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Κλοτίλδης :

« Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὅστις μὰς ἀπήλαξε τῶν ὀδόντων τῶν ἐχθρῶν μας !

• Ἡ ψυχὴ μας, ὡς τὸ στρουθίον, ἀπεσπάσθη τοῦ δικτύου τοῦ ὀρνιθοθήρα. Τὸ δίκτυον δειρράγη καὶ ἐσώθημεν.

• Ἐλπίζομεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ὅστις ἐπλάσε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ! »

Ἡ Κλοτίλδη καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς εὐσεβάτως γονυπετήσαντες ἐπανελάβον τὸν ψαλμόν.

Ὁ Ἐφραὶμ ἐστράφη εἶτα πρὸς τὸν Διδιέ :

— Εἶσθε ἐλεύθεροι, νέε μου αὐθέντα, εἶπεν αὐτῷ, νὰ ἐξακολουθήσετε τὸν δρόμον σας· σας συμβουλεύω ὅμως νὰ μείνετε μαζὺ μας ἕως ὅτου ἐξημερώσῃ. Θ' ἀνακτήσετε ἰσχύν καὶ θάρρος κριμώμενος ὡρας τινάς.

Ὁ Διδιὲ προσέκλινε καὶ ἀπήντησεν :

— Ἀξιόσεβάστε ποιμὴν, δὲν θέλω νὰ ἀφήσω τὴν δεσποινίδα Κλοτίλδην, τὴν ὁποίαν δὲν θεωρῶ τελείως ἀσφαλῆ. Τῇ βοηθείᾳ τῶν δυστυχῶν ἐκείνων πλασματῶν, τῶν συμμερισθέντων τὴν τύχην μας, προσέθηκε δεικνύων τοὺς νάνους, κατάρθασα νὰ διαφυλάξω τὴν ζωὴν καὶ τὴν τιμὴν της. Θὰ σας συνοδεύσω, ἀν' ἡ Κλοτίλδη στέργῃ, εἰς τὴν φυγὴν σας καὶ δὲν θὰ ἦμαι ἀνωφελὴς εἰς ὑμᾶς, Τίθεμαι ὑπὸ τὰς διαταγὰς σας. Εἶμαι κυνηγὸς εἰθισμένος εἰς τὴν σκληραγωγίαν, καὶ δύναμαι ν' ἀγρυπνήσω μίαν νύκτα ἐν ἀνάγκῃ καὶ νὰ περιφέρωμαι πέραξ τοῦ στρατοπέδου σας. Οἱ φρουροὶ σας δυνατὸν ν' ἀποκοιμηθῶσιν ἐγὼ θὰ παραφυλάττω τὸν ἐχθρὸν ἀντ' αὐτῶν.

— Καλῶς, νέε μου αὐθέντα, εἶπεν ὁ Ἐφραὶμ συγκινηθεὶς ἐκ τῆς εἰλικρινείας τοῦ νεανίου, εἶσθε ἐκ τῶν ἀγνῶν ἐκείνων καρδιῶν, ἃς ὁ Θεὸς ἠύλογησε. Τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως αἱ πράξεις σας θὰ ἐκτιμηθῶσι δεόντως. Δέχομαι τὴν πρότασίν σας, διότι οἱ ἀδελφοὶ μας εἶναι ἐξηνητημένοι. Φυλάξατε πρὸς τὸ μέρος τοῦ ποταμοῦ, ἐνῶ ἐγὼ θὰ φυλάττω πρὸς τὸ μέρος τῶν βράχων τοῦ Ἀπρεμόν.

Ὁ Ἐφραὶμ ἐνηγκαλίσθη τὴν Κλοτίλδην καὶ ἀφοῦ ἠσπάσθη αὐτὴν εἰς τὸ μέγαπον ἀπεμακρύνθη φέρων ἐπ' ὄμου τὸ δίκρανον.

Ὁ Διδιὲ καὶ ἡ νεαρὰ κόρη ἐξῆλθον τότε τοῦ κοιμητηρίου, διῆλθον ἐνώπιον τοῦ Ἀβδία Μορέλ, ὅστις ἐκοιμάτο, εἶπον εἰς τοὺς νάνους νὰ κοιμηθῶσι καὶ οὗτοι καὶ διηυθύνθησαν πρὸς τὸ δάσος, ἐνῶ βαθεῖα

σιγὴ ἐπεκράτει εἰς τὸ στρατόπεδον ἐκεῖνο. Οἱ Βωδοῖνοι δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀνθέξωσι πλέον εἰς τὴν ἀϋπνίαν καὶ κατεκλίθησαν τυχαίως ἐπὶ τῶν τάφων καὶ τῆς χλόης.

Ὁ Διδιὲ καὶ ἡ Κλοτίλδη ἐβάδιζον ὀνειροπολοῦντες· ἡ ἐξορία καὶ ὁ κίνδυνος ἦσαν δι' αὐτοὺς εὐτυχία. Ἡ βαθεῖα ἐκείνη νύξ, ἡ σιγὴ ἤγειν αὐτοὺς μέχρι τοῦ νὰ λησμονήσωσι τὴν πραγματικότητα τοῦ βίου καὶ μόνον ν' ἀγαπῶνται. Χαρὰ ἀκτινοβόλος, ἀπειρος, ἀτελεύτητος ἐπλήρου τὰς καρδίας αὐτῶν. Ἐκαθέστησαν ὑπὸ δένδρον κρατούμενοι διὰ τῶν χειρῶν, εὐδαίμονες καὶ σιωπηλοί.

Ἐν τούτοις, μετὰ παρέλευσιν τετάρτου τῆς ὥρας, ἡ Κλοτίλδη ἐπαράχθη βαθεῖως ἐκ τῆς παρατεταμένης ἐκείνης σιωπῆς.

— Ὑποχρεοῦσθε νὰ συνοδεύσετε τοὺς ἀδελφούς μας, κύριε Διδιέ, εἶπεν αὐτῷ· ἀλλ' ἡ θέσις σας εἶναι ἐν μέσῳ τῶν Βωδοίων καὶ τῶν φυγάδων οὐγονότων ;

— Οἱ Οὐγονότοι εἶναι ἐντιμοὶ ἄνθρωποι, ὑπέλαθεν ὁ Διδιέ· ὅσον διὰ τοὺς Βωδοί- νους ἐνόμιζον αὐτοὺς διασπαρέντας, ἠγνόουν δὲ ὅτι ὁ Ἐφραὶμ διέφυγε τὸ μαρτύριον, εἰς τὸ ὅποσον εἶχε καταδικάσει αὐτὸν τὸ παρλαμέντον τοῦ Αἰῆ.

Πρέπει νὰ μάθετε τὴν ἱστορίαν τῶν ἀδελφῶν μας, ὑπέλαθεν ἡ Κλοτίλδη σοβαρῶς. Ἡ αἵρεσις αὐτῶν ἐσηματίσθη τῷ 1160 ὑπὸ τινος ἐμπόρου ἐκ Λυών, Πέτρου Βάλδο, ὅστις ἔδωκεν αὐτῇ τὸ ὄνομά του. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος, συντρώγων μετὰ πλουσίων ἐπιχειρηματιῶν, εἶδεν ἕνα ἐξ αὐτῶν ἀποθνήσκοντα πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του. Τοῦτο ἐνεποίησεν αἰσθησὶν αὐτῷ. Ὁ Βάλδο δὲν ἔγεινε μοναχός· ἐσπούδασε τὸ Εὐαγγέλιον καὶ εἶδεν ἐν αὐτῷ πανταχοῦ τὸ ἐγκώμιον τῆς πενίας. Ἐκρινεν ὅτι ἡ ἀποστολικὴ ζωὴ εἶχεν ἐξαφανισθῆ ἐκ τῆς γῆς καὶ ἠθέλησε ν' ἀνανεώσῃ αὐτήν. Ἐπώλησε πάντα αὐτοῦ τὰ ὑπάρχοντα καὶ ἔδωκε τὸ χρῆμα τοῖς πτωχοῖς, ἐγένετο καὶ αὐτὸς πτωχός καὶ ἐφόρεσε σανδάλια. Πολλοὶ κάτοικοι τοῦ Λυών ἠνώθησαν μετ' αὐτοῦ, ὠνόμασαν δὲ αὐτοὺς κατὰ πρότον οἱ Πτωχοὶ τοῦ Λυών.

— Ἄ ! γενναῖοι ἄνθρωποι ! διέκοψεν ὁ Διδιέ. Αὐτοὶ ἦσαν ἀληθεῖς διάδοχοι τῶν ἀποστόλων.

Ἡ Κλοτίλδη ἐξηκολούθησεν :

— Οἱ ἀπόστολοι δὲν ἦσαν μόνον πτωχοί, ἀλλὰ καὶ κήρυκες. Οἱ Βωδοῖνοι ἠθέλησαν νὰ κηρύξωσιν. Ὁ Πάπας τότε κατεδικάσεν αὐτούς. Ἐμειναν ὑποταξαμένοι εἰς τὴν ἀγίαν ἔδραν καὶ τῷ 1212 καθικέτευσαν τὴν ἐπικύρωσιν Ἰνοκέντιου τοῦ Γ'.

— Καὶ τί ἀπήντησεν ὁ πάπας ; ἠρώτησεν ὁ Διδιέ.

— Ἐναντίον τῶν δυστυχῶν ἐκείνων ἐθελοντῶν, τῶν ὁποίων ἐνόμισεν ὅτι πρέπει νὰ ἐξευτελίσῃ τὴν ταπεινῶσιν, Ἰνοκέντιος ὁ Γ' ἐπέδοκίμασε τὸ ἰνστιτούτον τῶν ἐλασσῶν ἀδελφῶν ἢ κορδελιέρων. Ἐναντίον τῶν ἀνεῦντολῆς κηρύκων ἀπεδοκίμασε τὸ τάγμα τῶν ἀδελφῶν κηρύκων ἢ δομινικανῶν εἰς τὴν σύνοδον τοῦ Λακράν. Τ' ἀντίζηλα ταῦτα τάγματα ἐνεθρο- νίσθησαν εἰς τοὺς ἀμβωνὰς τῶν ἐκκλησιῶν,

προϊστάντο τῶν δικαστηρίων καὶ διηύθον τὴν συνείδησιν τῶν βασιλέων . . .

— Καὶ τί ἀπέγειναν οἱ ὄπαδοι τοῦ Πέτρου Βάλδο; Ἀντέστησαν εἰς τὴν κυριαρχίαν τῆς ἀγίας ἔδρας;

— Ἐμεινὰν ἀγνωστοὶ καὶ παρημελημένοι. Κεκρυμμένοι εἰς τὰ βῆθη τῶν κοιλάδων καὶ εἰς τὰ δάση, πένητες καὶ φιλεργοί, ἐκαλλιέργουν τὰς ἐγκαταληφθείσας γαίαις, ἀνεγίνωσκον τὸ Εὐαγγέλιον κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεως καὶ ἀπεμακρύνοντο τοῦ κόσμου καὶ τῶν θρησκευτικῶν διαμαχῶν. Ἡ ἐκκλησία ἐπὶ πολὺ ἐλησμόνησεν αὐτούς.

— Οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ βασιλεῖς ἐμιμήθησαν τὴν ἐκκλησίαν;

— Ναί, ὑπέλαβεν ἡ Κλοτίλδη μειδιῶσα, διότι οἱ Βεδουίνοι παρῆχον πλοῦτη εἰς τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν, τῶν ὁποίων ἐλάβανον ἐπὶ φόρῳ τὰς χέρσους γαίας καὶ ἔδιδον εἰς τοὺς βασιλεῖς, διὰ τῆς ἐργασίας αὐτῶν, νέους φόρους ἀκριβῶς καταβαλομένους.

[Ἔπεται συνέχεια]

TONY.

Εἰς τὸ προσεχές:

ΠΕΤΡΟΣ Ο ΓΙΤΑΝΟΣ

Ἰσπανικὴ παράδοσις.

ΒΕΒΟΛΟΑ ΚΡΕΣΤΟΒΣΚΗ

ΕΚΤΟΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

[Συνέχεια]

Τὰ βλέμματα αὐτῶν μετὰ πλειοτέρας συμπαιθείας ἀπετεινόντο ἤδη πρὸς τὸν Βελτίστσεφ καὶ μετὰ πλείονος ἀπορίας καὶ περιεργείας πρὸς τὴν Εἰρήνην.

Ὁ φὸν-Σνίτσλη κάλλιστα παρετήρησε τὴν εὐνοϊκὴν διὰ τὸν πελάτην του ἀλλοίωσιν ταύτην τῆς γενικῆς καταστάσεως.

— Ἦδη, πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ πελάτου μου, ἀνέκραξεν οὗτος, θεωρῶν τοὺς δικαστὰς δι' ἐλπίδος καὶ θριαμβευτικοῦ βλέμματος, λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ παρακαλέσω τὸ δικαστήριον ν' ἀκούσῃ τὴν ἐκθεσιν τῶν ἱατροδικαστῶν, οἵτινες ἐξήτασαν τὴν ψυχικὴν κατάστασιν τῆς κατηγορουμένης.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἡ Εἰρήνη ἠγέρθη ἐξαίφνης τῆς θέσεώς της, ὅπως τετραγμένη καὶ ἠγανακτημένη.

— Πῶς! ἀνεφώνησεν αὐτὴ διὰ ταραχῶδους φωνῆς. Θέλουσιν λοιπὸν ν' ἀποδείξουν ὅτι εἶμαι παράφρων; ἢ θέλουσιν νὰ μὲ κάμουν τρελλήν;— ἡ φωνὴ τῆς ὑψούτο καὶ καθίστατο βαθμηδὸν παθητικώτερα, οὕτως ὥστε ἀπέπνιγε τὴν φωνὴν τοῦ προέδρου, μάτην προσπαθοῦντος νὰ καταρῶνῃ αὐτήν. Καὶ τὸ δικαστήριον θ' ἀ-

κούσῃ τῆς αἰσχροῦς ταύτης πρὸς τὴν ἀλήθειαν ὕβρεως; ἢ Ὅχι! . . . Δὲν τὸ πιστεύω! . . . Τοῦτο δὲν θὰ γείνη!

Ὁ πρόεδρος ἀνεκάλεσεν αὐτὴν εἰς τὴν τάξιν, αὐτὴ δὲ ἐρίφθη σιγῶσα ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου καὶ ἐκάλυψεν ἐκ νέου διὰ τῶν χειρῶν τὸ πρόσωπον, προσπαθοῦσα νὰ καταπνίξῃ τοὺς λυγμούς της.

Κατόπιν τούτων, εἰς τὴν αἴθουσαν ὠδηγήθη ὁ ἕτερος τῶν τριῶν πραγματογνωμόνων. Οὗτος ἐδήλωσεν ὅτι ἐπὶ μακρὸν παρατηρήσας τὴν κατηγορουμένην, οὐδὲν σύμπτωμα ἀνεῦρεν ἐν αὐτῇ τεκμηριούσιν διατάραξιν τῶν φρενῶν, καὶ ὅτι τὸ λογικὸν ρεῦμα τῶν σκέψεων, ἡ εὐκρίνεια καὶ ἡ ἐνέργεια τῆς γνώσεως, ἡ συναίσθησις ἀπασῶν τῶν πράξεων καὶ αἰσθημάτων αὐτῆς, ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν εἰσι κανονικαί, ἀλλ' ὅτι πράγματι, παρατηρεῖται ἐν αὐτῇ καταθλιπτικὴ τις κατάστασις τοῦ πνεύματος, ἣν ἄλλως τε δὲν ἀποδίδει εἰς διανοητικὴν διατάραξιν, ἀλλ' ἐξηγεῖ ἀπλῶς ὡς φυσικὴν συνέπειαν τῆς παρελθούσης καὶ τῆς νῦν καταστάσεως, εἰς ἣν διατελεῖ ἡ γυνὴ αὐτῆ, βασανιζομένη ἀνάως ὑπὸ τῆς τύψεως τοῦ συνειδότος καὶ τῆς μεταμελείας της.

Ἡ Εἰρήνη εἰς τὰς λέξεις ταύτας τοῦ ἱατροῦ προσέβλεψεν αὐτὸν μετὰ βλέμματος εὐγνωμοσύνης.

Ὁ ἕτερος πραγματογνωμῶν, ἐπὶ τῶν ἰδίων αὐτοῦ παρατηρήσεων βασιζόμενος, εὗρισκεν ὅτι τὰ συμπτώματα παρουσιάζουσιν ἀναμφίβολον τὴν διανοητικὴν διατάραξιν.

Ὁ τρίτος τῶν πραγματογνωμόνων, ἡ ἐκθεσις τοῦ ὁποίου ἀνεγνώσθη εἰς τὸ δικαστήριον, συνεμερίζετο τὴν γνώμην ἀμφοτέρων τῶν συναδέλφων του τὴν κατάστασιν δὲ ταύτην ἀπέδιδεν εἰς τὴν βεβαίαν ἐκείνην θλίψιν καὶ τὸν πόνον, ὃν ἐπροξένησεν εἰς τὴν κατηγορουμένην ὁ αἰφνιδίος θάνατος τοῦ ἀγαπωμένου συζύγου.

Κατόπιν καὶ τῆς τελευταίας γνώμης ταύτης, ὁ προεδρεύων ἐκήρυξε περατωθεῖσαν τὴν δίκην καὶ μετὰ τινὰ διακοπὴν προέτεινεν εἰς τὰ μέλη νὰ κατέλθωσιν εἰς τὸν δικαστικὸν ἀγῶνα.

Ὁ λόγος τοῦ κατηγοροῦ, ἔνεκεν ἐλλείψεως ἐπιχειρημάτων καὶ ἀποδείξεων, δὲν ἠδύνατο, βεβαίως, νὰ διακριθῇ ἐπὶ δυνάμει καὶ ζωνρότητι. Ὁ εἰσαγγελεὺς πληρέστατα ἐγνώριζε τὸ δυσχερὲς τῆς θέσεώς του ἀφ' ἐνός, εἶχε τὴν πλήρη, ἐκουσίαν καὶ εἰλικρινῆ ὁμολογίαν τῆς Εἰρήνης, ἀφ' ἑτέρου οὐδεμίαν ἀποδείξιν ἐνοχῆς κατὰ τοῦ Βελτίστσεφ.

Ὅχι ἦττον κατάρθωσε νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν κατηγορίαν, βασιθεὶς κυρίως ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τῶν ἱατροδικαστῶν, ἧτις δὲν ἀνέφερε θετικῶς τὴν παρουσίαν συμπτώματός τινος διαταραξέως τῶν φρενῶν τῆς κατηγορουμένης, ὅτι τούναντίον, ὅλαι αἱ πράξεις της, ὅλαι αἱ ἀπαντήσεις, ἀπασα ἡ διαγωγὴ της, διακρινόμεναι ἐπὶ λογικότητι, πειστικώτατα ἀποδεικνύουσι βεβαίαν καὶ εἰλικρινῆ μεταμέλειαν ἐπὶ τῷ διαπραχθέντι ἐγκλήματι, καὶ ὅτι ἐκεῖ, ἔνθα δὲν ὑπάρχουσι σαφεῖς ἀποδείξεις πα-

ρουσιάζεται ὡς καλλιτέρα ἀπόδειξις αὐτῆ ἢ ἰδία συνείδησις.

Ἦλθεν ἡ σειρά τῆς ὑπερασπίσεως.

Ὁ λόγος τοῦ βαρόνου φὸν Σνίτσλη ἦτο πλήρης δυνάμεως καὶ εὐγλωττίας, ἠδύνατο δὲ νὰ ὀνομασθῇ μαργαρίτης ρητορικῆς δεινότητος καὶ τέχνης προσεπάθει οὗτος νὰ μὴ εἴπῃ πολλὰ καὶ κουράσῃ τὴν προσοχὴν τῶν ἀκροατῶν, ἀλλ' εἰς τοὺς λόγους του ἐνυπῆρχε πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ ἐπενεργήσῃ ἐπὶ τοῦ αἰσθήματος καὶ τῆς πεποισθήσεως τῶν ἐνόρκων καὶ πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο, οὕτως ἢ ἄλλως, νὰ ἐξυμνήσῃ καὶ ἀποδείξῃ πανηγυρικῶς τὴν ἀθώτητα τοῦ «σεβαστοῦ πελάτου του». Μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ φὸν Σνίτσλη, ἠγέρθη ὁ βελονοειδῆς συνήγορος τῆς Εἰρήνης, ὁστις, ὡς εἰκός, εἶχεν ὑποδειχθῆ παρὰ τοῦ βαρόνου. Τὴν ὑπεράσπισιν του ἐστήριξεν οὗτος ἐπὶ τῆς γνώμης τοῦ σοφοῦ ἱατροδικαστοῦ, ὅστις ἀπέδιδεν εἰς τὴν Εἰρήνην μονομερῆ διατάραξιν, ὡς ἐκ τῆς βαρείας θλίψεως διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ συζύγου της, κύριος ὅμως σκοπὸς τῆς ὑπερασπίσεώς του ἦτο νὰ ἀποδείξῃ πλήρη τὴν διατάραξιν τῶν φρενῶν τῆς πελάτιδος του.

Ἐπειδὴ ὁ εἰσαγγελεὺς οὐδὲν εὔρε νὰ ἀντιτάξῃ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς κατηγορίας, ὁ πρόεδρος προέτεινεν εἰς ἀμφοτέρους τοὺς κατηγορουμένους, ἂν ἔχωσι νὰ προσθέσωσι τι εἰς τὰ παρὰ τῶν συνηγόρων αὐτῶν λεχθέντα.

Ἀμφοτέροι ἀπεκρίθησαν καταφατικῶς, καὶ ὁ λόγος ἐδόθη πρῶτον εἰς τὸν Πλάτωνα.

— Λέγω μόνον, ἤρξατο οὗτος κάτωχρος καὶ τετραγμένος, ὅτι, ἂν ἀπασα ἡ δικαστικὴ συζήτησις, ἂν ἀπασαί αἱ προσπάθειαι τῆς ὑπερασπίσεως δὲν ἦσαν ἐπαρκεῖς, μοι εἶνε δὲ πεπρωμένον ν' ἀκούσω τὴν καταδικὴν μου, θέλω. . . θέλω ὑποταχθῆ, μετὰ καθαρῆς συνειδήσεως.— Ἡ φωνὴ αὐτοῦ διεκόπη καὶ κατέπεσεν.— Οἷος δῆποτε καὶ ἂν μὲ ἐπαπειλῇ κίνδυνος. . . εἶμαι ἀθῶος! ἐπεράτωσεν οὗτος μόλις ἤδη ἀκούμενος.

— Κυρία Βελτίστσεφ, ἡ σειρά σας! ὑπέμνησεν ὁ προεδρεύων τῇ Εἰρήνῃ, ἧτις ἐκάθητο, βεβουλισμένη εἰς διαλογισμούς.

Ὡς ἀφύπνισθεῖσα αὐτὴ, ἠγέρθη νωχελῶς ἐκ τῆς θέσεώς της. Τὰ βλέμματα ἀπάντων προσηλώθησαν ἀκουσίως ἐπὶ τῆς αὐστηρᾶς καὶ εὐσώμου γυναικὸς ταύτης. Εἰς τὸ εὐθυπενὲς ἀνάστημά της, εἰς τὰς κρεμαμένους χεῖράς της, καὶ εἰς αὐτὰς ἔτι τὰς πτυχὰς τῆς μελαίνης ἐσθῆτός της, νωχελῶς συρομένας εἰς τὸ δάπεδον, ἐνυπῆρχε τι καταπληθὸν ἐξ ἀπλότητος καὶ ἰσχύος, αὐστηρόν τι καὶ μεγαλοπρεπές.

— Ὅτι καὶ ἂν λέγωσιν, ὅτι καὶ ἂν σκέπτονται εὐταῦθα, ἤρξατο μετὰ σταθερότητος ἡ Εἰρήνη, ἐγὼ ἐν τούτοις ἐπαναλαμβάνω: εἶμαι ἐνοχος! . . . Καὶ δὲν θὰ παύσω νὰ τὸ λέγω, ἐνόσφ ζω. Οὐδὲν μὲ δικαιολογεῖ, καὶ μοι εἶνε περιττὴ πᾶσα ὑπεράσπισις!

[Ἔπεται συνέχεια].

ΑΓΑΘ. Γ. ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑΝΗΣ